

PIED DE POULE

Studio **ORKA**

Beste leerkrachten,

Binnenkort komt u met uw klas kijken naar *Pied de Poule*, de nieuwe voorstelling van het gezelschap Studio ORKA in coproductie met De Grote Post (Oostende) & Theater op de Markt. Graag geven we een woordje uitleg bij deze voorstelling, opdat u en uw leerlingen zich kunnen voorbereiden op het theaterbezoek. De voorstelling vindt plaats op locatie - een winkel neergepoot op een plein in de stad - en duurt ongeveer anderhalf uur.

Een korte introductie:

PIED DE POULE

Voor het eerst maakt Studio ORKA een voorstelling waarin ze zich voor schoolvoorstellingen richten tot een iets ouder publiek (12 +). Meer bepaald vanaf het eerste t/m het zesde middelbaar.

VAN MET: Titus De Voogdt, Steven Beersmans, Ephraïm Cielen, Greet Jacobs, Naomi van der Horst, Martine Decroos, Philippe Van de Velde.

COACH: Randi De Vlieghe.

EINDREGIE: Randi De Vlieghe, Peter Monsaert.

ARTISTIEK ADVIES: Dominique Van Malder.

KOSTUUM: Valerie Le Roy, Elise Goedgezelschap.

DRAMATURGIE: Mieke Versyp.

VIDEO: Fabien Delathouwer

MET DE STEUN VAN: de Vlaamse Overheid, Stad Gent en de steun verkregen via Tax Shelter.

Een kleermakerszaak. Hier worden alle plooiën gladgestreken, gaten toegedekt en als je met een knoop in je maag zit, lost de kleermaker het op. Buiten raast de stad en draait de wereld door. Af en toe klopt er iemand aan. Voor een retouche of 'iets op maat, als dat gaat'? In een wereld vol gladgestreken en rimpelloze schoonheid toont Studio ORKA hoe voor sommige mensen geen enkel pak wil passen. Omdat ze worstelen met hun lijf en wie ze willen zijn.

Een verhaal over hoe een schijnbaar perfecte buitenkant schuurt met een ongelukkige binnenkant.

OVER DE VOORSTELLING

THEMATIEK & LOCATIE & VORMGEVING

De kern van *Pied de Poule* laat zich samenvatten met de woorden 'binnenkant' en 'buitenkant'. Anders gezegd: hoe je je vanbinnen voelt, het beeld dat je van jezelf hebt en de *clash* van dit zelfbeeld met anderen, de maatschappij, de wereld waarin je leeft. Deze 'spanning' tussen binnen- en buitenkant is in zekere zin een noodzakelijke voorwaarde om als mens te groeien. Het kadert in de zoektocht van elke jonge mens naar identiteit. Wie ben ik en hoe moet (of wil) ik me verhouden tot die grote, complexe wereld? Het zijn kernvragen in ieders bestaan, waarop geen eenduidige antwoorden zijn. De puberteit is wat dat betreft een kwetsbare leeftijdsfase omdat er heel veel verandert. De overgang naar volwassenheid vraagt ook veel: het ontwikkelen van het vermogen om gelijkwaardige contacten aan te gaan en verantwoordelijkheid te nemen. De groei naar zelfstandigheid, dat wil zeggen beslissingen nemen en leren controle te hebben over je emoties. Onzekerheden, over het uiterlijk en over de verhouding tot anderen, zowel vriendschappelijk als seksueel, spelen op. Gebrek aan zelfvertrouwen en angst om te falen kunnen leiden tot een laag zelfbeeld, dat helemaal wordt bepaald door blikken van buitenaf. En dat zijn er veel vandaag, want iedereen kijkt mee vanop Facebook, Instagram en Snapchat.

Soms lost die spanning tussen binnen- en buitenkant zich met de jaren vanzelf op. Soms wordt die zo ondraaglijk, dat men een uitweg zoekt. Een manier om de spanning kwijt te raken, te dempen of te onderdrukken, en zo zijn er vele. Je vlucht in perfectionisme. Je trekt je terug in een andere, rebelse identiteit. Je breekt met de maatschappij. Je stopt met eten. Je stopt met school. Je stapt uit het leven.

Martine Decroos, artistiek leider van Studio ORKA, geeft al jaren les aan pubers in de kunstacademie van Eeklo. Ze stelde vast dat heel veel jonge mensen zich niet goed in hun vel voelen, vaak onder druk van torenhoge verwachtingen van buitenaf. Haar aanvoelen wordt bevestigd door een recente studie van de Vlaamse jeugdraad bij jonge mensen. Enkele citaten uit het rapport:

'Gemiddeld zit 31,4% van de Vlaamse jongeren tussen 15 en 24 jaar niet goed in zijn vel. Een sterke stijging ten opzichte van 5 jaar geleden. Onze online enquête wees zelfs op 38% van de jongeren (...) De klachten gaan over prikkelbaarheid, gebrek aan energie, slaapstoornissen, minder goede schoolresultaten, eetstoornissen. (...) De belangrijkste oorzaak waardoor jongeren zich minder goed voelen is het gevoel niet te kunnen voldoen aan de verwachtingen die aan hen gesteld worden, gevolgd door moeilijkheden op school. Daarnaast geven jongeren aan ook niet altijd te weten hoe het komt dat ze zich minder goed voelen. Ook: problemen thuis; verlies van een dierbare, worsteling met geaardheid, gepest worden, relationele problemen, vriendschappen, zelfbeeld.

37% van de jongeren heeft niet het gevoel hun problemen de baas te kunnen. Meer dan 80% van de respondenten beaamt de stelling "Als ik me slecht voel probeer ik anderen daar zo

weinig mogelijk mee te belasten". (...) Iets minder dan de helft (44,4%) van de bevroegde jongeren geeft aan dat vrienden niet altijd weet hebben van de moeilijkheden waarmee zij zitten. Bijna 10% van de jongeren geeft aan met niemand te kunnen praten.'

ORKA wou rond deze thematiek een voorstelling maken.

Bij Studio ORKA gaat het thema altijd hand in hand met de keuze voor een **specifieke locatie**.

In eerste instantie werd gedacht aan een winkel met een grote etalage die uitkijkt op de straat, lees: het leven daarbuiten waar mensen van alle slag elkaar kruisen. Praktische en logistieke problemen sloten een bestaand winkelpand uit, dus bouwden de vormgevers van Studio ORKA een winkel na met een metersbrede vitrine. Als toeschouwer neem je plaats in een winkel. Voor je neus speelt zich een verhaal af vertolkt door vijf acteurs. Het decor is een ietwat aftandse retouchezaak met daarachter de chaotische, verwarrende, vaak bedreigende en immer veranderende buitenwereld: een plein waar mensen voorbijlopen, gehaast of verzonken in gedachten, vaak zonder besef dat ze deel uitmaken van een decor en van binnenuit worden gadeslagen ...

Het was een grote uitdaging om deze gevoelige thematiek te integreren in een verhaal zonder te vervallen in de pathologie die met dit thema is verbonden.

Pied de poule is niet een voorstelling over de worsteling van jonge mensen met hun uiterlijk, laat staan over de oorzaken en effecten van een eetstoornis. Het is een universeel verhaal over hoe je kan verloren lopen in en geknakt worden door het leven, en over de pogingen om overeind te blijven en de weg terug te vinden.

PERSONAGES

Dieter Nelissen (Titus De Voogdt) maakte zijn middelbare school niet af en is dolend in het leven. Hij werd door Wilfried letterlijk van de straat geplukt, waar hij doelloos rondhing. Wie of waar zijn ouders zijn, wordt niet gedeut. Zijn moeder is dood, dat staat vast, en het gemis schrijnt af en toe. Dan voert hij, met behulp van Wilfried, een fictief telefoongesprek met haar. Hij zoekt soelaas en zingeving in het zichzelf aanleren van allerlei disciplines zoals het monteren van filmbeelden - leve de tutorials op YouTube. Hij is bezig met een docuportret over Wilfried, deels om iets omhanden te hebben en deels uit dankbaarheid voor de man die hem een plek aanbood waar hij thuis kan komen. Veel gebruikte uitspraak: 'Ik geloof zwaar in karma'.

Wilfried (Steven Beersmans) is eigenaar van een eenmanszaak, gespecialiseerd in retouches. Lees: in het in- en uitnemen van kledij die te smal of te breed is op de buik, de heupen, de schouders, de ledematen. Dat doet hij ook voor de jonge patiënten in de afdeling 'eetstoornissen' van het ziekenhuis waar ook zijn dochter **Joke** verblijft. Als alleenstaande vader draagt hij de volle verantwoordelijkheid voor haar welzijn. Hij bezoekt haar iedere dag, houdt nauwlettend de uitslagen van de weegmomenten in de gaten, tracht de juiste woorden te vinden om contact te leggen, maar Jokes toestand verbetert niet. Hij voelt zich

machteloos, vlucht in zijn dagelijkse professionele besognes, en tracht zijn eigen zorgen te vergeten door zich te ontfermen over een aantal mensen die in zijn zaak zijn gestrand, als wrakhout dat de maatschappij heeft afgeworpen. Zijn favoriet uitspraak, ter vertroosting van zichzelf en zijn klanten zonder ideale maten: 'Iederéén is scheef'.

Brando (Ephraïm Cielen) is een straatmuzikant met de allures van een protestzanger, die op het plein zijn vaste stek heeft en af en toe de zaak van Wifried binnenwipt voor de wifi of een kop koffie. Als een moderne bard bezingt hij de mensen en de wereld waarin ze tegen wil en dank gegoooid zijn. Zijn motto: 'De wereld gaat naar de kloden. Everybody goes crazy'.

Samantha (Greet Jacobs) maakt een boeltje van haar leven, is niet onder de gunstigste sterrenhemel geboren en heeft issues. Ze heeft een zoontje die ze zoveel liefde geeft als ze kan. Om de haverklap verandert ze van woonst, van job, van kleren en van partner. Ze is nuchter over zichzelf en wat haar overkomt. 'Hier moet ik het mee doen', is een slagzin van haar waarmee ze aangeeft hoe ze zich in het leven staande houdt. Ze vindt het saai om als zichzelf door het leven te gaan en verandert met behulp van kledij en schmink, schoenen en pruiken telkens van gedaante. Ze leeft in het moment en maakt daar het liefst een feestje van. Morgen is een andere dag en problemen lossen zichzelf wel op. Ze zegt: 'Mensen houden van perfectie, omdat het niet bestaat. Dat is van Fernando Pessoa. Die mens heeft fucking schone gedichten geschreven'.

Amy (Naomi van der Horst) komt als klant de zaak binnen met de vraag een pak te verstellen. Niet zomaar een pak, maar een outfit die ze draagt wanneer ze als haar alter ego 'Silversnake' tijdens het weekend in een parallelle wereld vertoeft. Als zichzelf loopt ze graag in de schaduw, als Silversnake heeft ze ongekende krachten en kan ze het leven aan. Ze is de stille, wijze getuige van Wilfrieds machteloze verdriet om zijn dochter en misschien wel de enige die begrijpt wat vader en dochter nodig hebben om nader tot elkaar te komen. Een quote van haar: 'Ik vind mezelf best leuk hoor. ik wil eigenlijk vooral dat deze wereld anders is ... maar dat gaat natuurlijk niet.'

Er zijn verschillende manieren waarop u de leerlingen kan voorbereiden op de voorstelling.

- Vooreerst is het belangrijk om hen te vertellen dat de voorstelling niet plaatsvindt in een theaterzaal, maar in een speciaal voor deze productie gebouwd handelspand - meer bepaald een zaak waar je je kleren kan laten verstellen. Het bijzondere aan dit pand zijn de grote vitrines, die uitkijk bieden op een plein of een straat waar mensen passeren of halt houden. Mensen die wellicht niet weten dat ze van achter het raam worden bekeken. Mensen met wie de acteurs - die zich soms ook buiten bevinden - in interactie kunnen gaan. Dit gebeurt niet altijd, maar uitgesloten is het evenmin. In zekere zij maken zij, vaak zonder het zelf te weten, deel uit van het decor. Net zoals de auto's, bussen en fietsers die passeren.

Deze spannende en uitdagende vermenging van fictie en realiteit is één van de waarmerken van Studio ORKA, waardoor de toeschouwers zich soms afvragen; is dit echt, of is het gespeeld?

- *Pied de Poule* gaat over mensen - jong en iets minder jong - die zich niet zo goed voelen in hun vel. Dat uit zich op verschillende manieren. De ene wil iemand anders zijn, een ander houdt ervan om verschillende gedaantes aan te nemen en zich zodoende niet op één identiteit vast te laten pinnen. Eén personage - dat je niet te zien krijgt, maar waarover voortdurend sprake is, is een meisje dat niet wil eten en ter behandeling in het ziekenhuis ligt. De diagnose: anorexia. Mocht er onder uw leerlingen meisjes of jongens zijn die hiermee worstelen, dan kan het nuttig zijn dit voor de voorstelling te melden en toe te lichten.

Na de voorstelling:

- U kan een gesprek houden in de klas met als onderwerpen identiteit en hoe je die uitdrukt; (voor)oordelen, de manier waarop men in de maatschappij/in het leven staat en hoe men naar de samenleving/ het leven kijkt; de mogelijke clash tussen hoe men zichzelf ziet en hoe men denkt door de anderen te worden bekeken; de droom over wie men zou willen zijn, nu en later ...
- Vraag met wie van de personages de leerlingen zich het makkelijkst identificeren. Een algemenere variant op deze vraag is wie ze bewonderen, wiens imago en daden tot voorbeeld strekken.
- Na het gesprek kunt u eventueel de opdracht geven om een protestlied of dito tekst te schrijven, waarin men uiting geeft aan zijn ongenoegen, woede, rebellie, dromen over een andere 'ik' en/of een andere wereld.

Inspiratie tijdens het maken van deze voorstelling haalden de acteurs uit onderstaande films, documentaires en literatuur.

> de film 'The Fisher King': Amerikaanse film uit 1991 van regisseur Terry Gilliam met in de hoofdrollen Jeff Bridges en Robin Williams; een modern sprookje over de zoektocht naar liefde en erkenning.

> de film 'Precious' van Lee Daniels, over een 16-jarig zwart meisje dat lijdt aan overgewicht, analfabeet is en opgroeit in een hoogst onveilige en liefdeloze thuissituatie. Om aan alle ellende te ontsnappen, duikt ze onder in een fantasiewereld. Ze beeldt zich een nieuwe, betere wereld in.

> de film 'Little Miss Sunshine', over één dag uit het leven van een disfunctioneel gezin, waarin ieder zijn/haar eigen worstelingen heeft.

> Het boek 'Ann', een non-fictie verslag van Kristien Hemmerechts, over een vrouw die aan chronische anorexia lijdt en een einde aan haar leven wil maken.

Verder zijn er diverse sites die zich richten naar jongeren die worstelen met hun zelfbeeld, op welke manier dan ook:

<https://www.noknok.be>: Op deze site kunnen jongeren "aankloppen" met vragen over hun geestelijke gezondheid. Ook vinden ze op de website tips om hun eigen veerkracht en welbevinden te versterken.

<http://www.anbn.be>: website van de Vlaamse zelfhulpgroep voor Anorexia Nervosa en Boulimia Nervosa.

<https://weet.info/hulp-voor-jou/hoe-overwin-ik-mijn-eetstoornis/lotgenoten-contact>: via deze site kunnen kinderen of jongeren met een eetstoornis met elkaar chatten.

De meerdelige documentaire 'Emma wil leven', zie

<https://vimeo.com/ondemand/emmawantstolive> voor de trailer, waarin een jong meisje een levensbedreigende vorm van anorexia ontwikkelt en hoe ze deze ziekte met heel veel vechtlust bestrijdt.